

0. Inleiding

In de notitie Samen in het Krijt, onderwijsprogramma 2004 – 2007, heeft het college zich uitgesproken voor een integrale aanpak op het terrein van onderwijs, jeugdzorg, arbeidsmarkt en cultuur die gericht moet zijn op het behalen van een startkwalificatie door zoveel mogelijk jongeren. Daarbij ligt het accent op de versterking van het VMBO.

Vanuit de wettelijke taak van de provincie (advisering aan de minister van OCW over de infrastructuur van het voortgezet Onderwijs) kan de provincie dat doen door te bevorderen dat er in alle regio's Regionale Arrangementen worden afgesloten. Deze Regionale Arrangementen vormen de basis van activiteiten om de aansluiting tussen VMBO en het vervolgonderwijs en de aansluiting van beroepsonderwijs en de regionale arbeidsmarkt te verbeteren.

Inmiddels zijn in de provincie al verschillende Regionale Arrangementen afgesloten.

In deze notitie zal achtereenvolgens worden behandeld:

1. Wat is een Regionaal Arrangement en hoe is de wettelijke inbedding
2. Welke Regionale Arrangementen zijn in de provincie al afgesloten, waarbij ingegaan wordt op de rol van de provincie daarbij
3. Relatie met Samen in het Krijt, Onderwijsprogramma 2004 - 2007
4. Relatie met Sociale Agenda
5. De komende jaren

1. Regionale Arrangementen

Om regionale knelpunten aan te pakken biedt de minister van OCW de mogelijkheid om door samenwerking in een regio toestemming te krijgen voor het stichten, verplaatsen en/of omzetten van VMBO-afdelingen en voor het stichten van nevenvestigingen voor VMBO, ook als niet volledig voldaan wordt aan wettelijke (stichtings)normen. Voorwaarde is dat aan de verzoeken om toestemming een integraal plan ten grondslag ligt: het zogenaamde Regionaal arrangement. Het Regionaal arrangement is onderdeel van een bredere Regiovisie: met een Regiovisie wordt zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve versterking van het VMBO beoogd: bevordering van innovatie en attractiviteit van het VMBO, afstemming met het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven. Consequenties van de Regiovisie voor de infrastructuur van het VMBO worden uitgewerkt in het Regionaal arrangement: het is een samenwerkingsovereenkomst met een looptijd van tenminste vijf jaar tussen scholen met VMBO. De samenwerkingsovereenkomst moet gericht zijn op regionale versterking van het VMBO-aanbod in relatie tot het vervolgonderwijs en regionale economische en arbeidsmarktontwikkelingen. Bij de opstelling van de Regiovisie zijn, naast de VMBO-scholen, ook het vervolgonderwijs, het regionale bedrijfsleven en de gemeenten (onder andere in verband met huisvestingsconsequenties) betrokken.

De werkwijze van het Regionaal Arrangement zal ingepast worden in de nieuwe wetgeving rond de voorzieningenplanning voortgezet onderwijs die nu in voorbereiding is. Verwacht wordt dat na 1 augustus 2008, behalve bij het stichten van scholen, alle veranderingen in de voorzieningenstructuur, ook voor HAVO/VWO, door de regio zullen worden bepaald. Ter voorbereiding van het wetgevingstraject is een uitwerkingsnotitie naar de Tweede Kamer gestuurd die een aanzet hiertoe geeft. De toekomstige wetgeving beslaat het hele voortgezet onderwijs, van VMBO tot en met VWO.

2. Regionale Arrangementen in de Provincie Utrecht

In de provincie zijn inmiddels vijf Regionale Arrangementen afgesloten: Stad Utrecht, Eemland, Zuid-West-Utrecht, Woerden en omstreken en Heuvelrug. Hier wordt kort ingegaan op deze Arrangementen

en op de rol van de provincie daarbij. In de bijlage worden de Regionale Arrangementen nader besproken.

Stad Utrecht

Dit Regionaal Arrangement is eind 2002 ondertekend en loopt, uitgaande van een looptijd van 5 jaar, eind 2007 af. Oorspronkelijk bestond de regio alleen uit de stad Utrecht (inclusief een nevenvestiging in Maarssen die verplaatst wordt naar Leidsche Rijn); dit jaar is het uitgebreid met de gemeenten Maarssen en Breukelen. Twee scholen met VMBO doen niet mee, maar hebben geen bezwaar tegen het regionaal arrangement: De Passie (Evangelisch, Utrecht) en de Rientjes MAVO (RK, Maarssen).

Dit was een Regionaal Arrangement avant la lettre, er lag geen Regiovisie, waarin de relatie met het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt wordt uitgewerkt, aan ten grondslag. Bij de opstelling ervan was de provincie zijdelings betrokken.

De provincie heeft over dit arrangement, dat uitsluitend betrekking had op de infrastructuur, advies uitgebracht in december 2002.

Eemland

Dit was het eerste echte Regionale Arrangement, het is eind 2004 ondertekend.

De provincie heeft hierbij als aanjager gefunctioneerd door het oorspronkelijke beperkte idee om alleen het techniekonderwijs aan te pakken te verbreden naar alle VMBO-scholen in de regio (ook de scholen met alleen theoretische leerweg zijn betrokken) en te zorgen dat er goede projectleider werd aangetrokken; deze projectleider werd betaald uit subsidie van het ministerie van OCW.

Voor dit regionaal arrangement werd wel een Regiovisie opgesteld: de gehele infrastructuur van het VMBO in relatie tot het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt en de knelpunten daarin is in kaart gebracht. De ondertekenende besturen hebben zich gecommitteerd aan het oplossen van de problemen in het VMBO. Er zijn afspraken gemaakt om de doorstroom van leerlingen van het VMBO naar het MBO te bevorderen gericht op het behalen van tenminste een startkwalificatie door alle leerlingen. Ook wil men meer stageplaatsen creëren.

De provincie betaalt vanuit het Programma Sociale Agenda mee aan projecten in dit kader (zie ook paragraaf 4).

Zuid-West-Utrecht

Het derde regionaal arrangement is begin 2006 ondertekend.

Dit regionaal arrangement kent een lange voorgeschiedenis.

In 2002 is, op initiatief van de provincie, begonnen met het opstellen van een regiovisie voor het voortgezet onderwijs in de regio Nieuwegein, IJsselstein, Houten en Vianen. De aanleiding hiervoor was een negatief advies van de provincie over een verzoek tot uitbreiding van het onderwijsaanbod in IJsselstein met een HAVO-top. Daarnaast was er de al lang levende wens van Houten om beroepsgericht VMBO te mogen aanbieden.

De bedoeling was dat deze Regiovisie, uitgebracht in oktober 2003, door de betreffende gemeenten uitgewerkt zou worden tot een gemeenschappelijk huisvestingsplan, waarbij ook de genoemde wensen van Houten en IJsselstein een plaats zouden krijgen. Deze uitwerking is niet van de grond gekomen. Toch bleef de behoefte om te komen tot beroepsgericht VMBO in Houten bestaan; de andere scholen toonden zich bereid mee te denken over de mogelijkheden hiervan door middel van een regionaal arrangement.

Ook aan dit regionaal arrangement ligt een Regiovisie met een uitwerking van de relatie met het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt ten grondslag. Omdat men er voor heeft gekozen eerst de infrastructuurproblemen op te lossen zijn er (nog) geen verzoeken ingediend die aansluiten bij het programma Sociale Agenda (zie ook paragraaf 4).

Woerden en omstreken

Dit regionaal arrangement is in juli 2006 ondertekend.

Al jaren bestaat er in de regio Woerden een goede verstandhouding tussen de scholen en ze voelen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het VMBO. Dit kwam duidelijk tot uiting in de wijze waarop in deze regio in 1999/2000 de herschikking in het VMBO aanpakte. Toen de scholen besloten om de mogelijkheden te verkennen om de gezamenlijke visie op en verantwoordelijkheid voor het VMBO vast te leggen in afspraken was voor hen het instrument 'regionaal arrangement' derhalve slechts een formeel kader om de al bestaande goede contacten en afspraken nog eens te bekrachtigen.

Vanwege de bestaande goede samenwerking van de scholen bleef de taak van provincie beperkt tot het uitbrengen van een advies over het arrangement.

Heuvelrug

Dit regionaal arrangement is op 4 oktober 2006 ondertekend.

De noodzaak voor verandering voor de aan dit Regionaal Arrangement deelnemende scholen spitst zich toe op het zoeken naar een oplossing voor de problematiek in de sector techniek, vooral in Zeist, de completering van het aanbod van de drie scholen om daarmee knelpunten op te lossen in het bestaande aanbod en de aanvulling van het bestaande aanbod met een aantal nieuwe programma's om de school daarmee extra te profileren en/of de leerlingen nieuwe mogelijkheden te bieden.

Een ander knelpunt is de problematiek van vroegtijdige uitval van leerlingen in de doorstroom van VMBO naar MBO. Het uitvalprobleem in het MBO, met name in het eerste leerjaar, is in belangrijke mate een VMBO-MBO-aansluitingsprobleem.

Inmiddels is door deelnemers aan dit Regionaal arrangement dat men met projectvoorstellen, passend binnen het kader van de Sociale Agenda gaat komen. Deze zullen in eerste instantie betrekking hebben op de Zorgsector.

Bij dit Regionaal Arrangement heeft de provincie een stimulerende rol gespeeld. In eerste instantie zag men het nut er niet van in. Op ons verzoek hebben de besturen in deze regio aangegeven dat ze bereid waren op onze uitnodiging na te denken over een verkenning van de mogelijkheden van een regionaal arrangement. Na deze voorzichtige start liep de verkenning uit op een vooronderzoek naar de wenselijkheid van een regionaal arrangement. Toen daar eenmaal mee begonnen was kwamen de betrokken schoolbesturen tot de overtuiging dat ook voor hun regio zo'n regionaal arrangement zijn nut had.

Witte vlekken

Door bovengenoemde regionale arrangementen is het grootste deel van de provincie gedekt.

Er zijn nog twee witte vlekken: de regio Veenendaal en omgeving en de regio De Ronde Venen en omgeving.

3. Relatie met de notitie Samen in het Krijt

In de notitie Samen in het Krijt, Onderwijsprogramma 2004 – 2007 is als uitgangspunt geformuleerd: de provincie heeft als middenbestuur de positie en de opdracht tot ondersteunen en regisseren. In deze rol kan de provincie de randvoorwaarden verbeteren om de kwaliteit van het onderwijs te versterken.

Dit doet zij vanuit de rol waarin zij sterk is: het bij elkaar brengen van partijen om gezamenlijk bovenlokale problemen in de regio dichter bij een oplossing te brengen.

Een integrale aanpak van de provincie op het terrein van onderwijs, jeugdzorg, arbeidsmarkt en cultuur moet gericht zijn op het behalen van een startkwalificatie door zoveel mogelijk jongeren. Vanuit de notie dat onderwijs kan bijdragen aan het oplossen c.q. verminderen van problemen als jeugdwerkloosheid, voortijdig schooluitval en segregatie de provincie zich in haar onderwijsbeleid sterk maken voor het VMBO (Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs).

Door middel van de Regionaal Arrangementen wordt samen met de VMBO-scholen in de regio gewerkt aan een goede aansluiting met het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt.

In de notitie Samen in het Krijt (daterend uit 2004/2005) wordt al aangekondigd dat de provincie zich nog meer gaat inzetten voor de aansluiting beroepsonderwijs – arbeidsmarkt: in het kader van de sociale agenda wordt gewerkt aan een project met als doel het versterken van de keten bestrijding jeugdwerkloosheid; GS gaan in het kader van het arbeidsmarktbeleid vooral inzetten op de bestrijding van de jeugdwerkloosheid. Met name bij het beroepsonderwijs doen zich op het raakvlak van VMBO - bedrijfsleven belangrijke fricties voor: tekort aan leerlingen in het technisch onderwijs, vroegtijdige schoolverlaters, achterstandsgroepen en verwachte tekorten aan geschoold personeel.

Hiermee wordt aangesloten bij de Sociale Agenda van de provincie.

4. Relatie met Sociale Agenda

Bij de bespreking van de Regionale Arrangementen in de Provincie Utrecht (paragraaf 2) is aangegeven dat bij het opstellen van een regionaal arrangement ook knelpunten gesignaleerd worden in de aansluiting VMBO – vervolgonderwijs en in de aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt. De provincie kan via het Programma Sociale Agenda behulpzaam zijn bij het oplossen danwel verkleinen van deze knelpunten.

In het kader van de Sociale Agenda is geïnventariseerd wat de grote sociale problemen in de provincie Utrecht zijn. Een daarvan is jeugdwerkloosheid. Er is een groeiende groep jongeren die zich zonder passende startkwalificatie op de arbeidsmarkt aandient. Om te voorkomen dat deze jongeren structureel “uitkeringstrekkers” worden, moet de problematiek bij de wortel aangepakt worden.

Allereerst is van belang dat de jongeren hun opleiding afronden met een startkwalificatie (MBO 2, Havo of VWO). Dit betekent aandacht voor het voorkómen van uitval op school (met name VMBO, ROC) en het stimuleren van de doorstroom van VMBO naar het ROC.

Onder de titel “Versterken keten bestrijding jeugdwerkloosheid” heeft Bureau Berenschot voor de provincie onderzocht wat her en der al gedaan wordt in dat kader. Bureau Berenschot heeft er voor gekozen na te gaan hoe de route van een leerling gaat van VMBO via MBO/ROC naar de arbeidsmarkt en welke problemen deze ontmoet op deze weg. Daarbij is nagegaan welke instellingen en instituties er werkzaam zijn om deze problemen het hoofd te bieden. Er is dus niet uitgegaan van de instellingen, maar van de “weg die de leerling gaat”.

In het rapport worden knelpunten en oplossingsrichtingen aangegeven; daarbij wordt ook verkend wat de mogelijkheden voor de provincie in deze zijn.

In Eemland lopen al projecten, vanuit de regio Heuvelrug worden binnenkort projectvoorstellen ingediend.

5. Ervaringen met het instrument regionaal arrangement

Algemeen

De provincie heeft als wettelijke taak, gebaseerd op de Wet op het Voortgezet Onderwijs, het uitbrengen van advies aan de minister van OC&W over de infrastructuur van het voortgezet onderwijs (VO). Hierbij dient de provincie ook toe te zien op het geven van voldoende gelegenheid tot het volgen van openbaar onderwijs. De algemene doelstelling van de advisering is het totstandbrengen en instandhouden van een evenwichtig geheel van voorzieningen naar soort en richting. Hierbij horen criteria als levensvatbaarheid en bereikbaarheid. Ook moeten er voldoende keuzemogelijkheden voor leerlingen zijn. Daarnaast is van belang dat opleidingen aansluiten bij vervolgopleidingen en de behoeften van de (regionale) arbeidsmarkt.

De verantwoordelijkheid van VMBO-scholen voor hun eigen aanbodplanning is gebaat bij een goede regionale inbedding waarbinnen ook behoeften en wensen van andere partners tot uiting komen. Hier liggen vraagstukken en processen die het beleid van individuele VMBO-scholen overstijgen.

Het instrument regionaal arrangement is ontwikkeld om de scholen in de regio een grotere vrijheid te geven bij de planning van hun infrastructuur; dit evenwel onder de voorwaarde dat men dit samen doet. Men dient derhalve te komen tot samenwerkingsovereenkomst waarin een en ander wordt uitgewerkt. De doelstelling is uiteindelijk te komen tot maatwerk. Daarmee wordt een steviger basis gecreëerd voor onderwijskundige vernieuwing.

Gaandeweg bij de ontwikkeling van dit instrument werd duidelijk dat voorstellen voor wijzigingen in de infrastructuur een sterkere uitwerking kunnen krijgen wanneer daar een Regiovisie onder ligt, waarbij ook de relatie met het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt in kaart wordt gebracht..

Het streven is dat alle scholen in een regio meedoen. Indien dat niet het geval is wordt de niet-deelnemers gevraagd een verklaring af te geven dat men geen bezwaar heeft tegen de plannen van de scholen die wel deelnemen. Daarmee wordt de hindermacht van scholen kleiner. Een individuele school kan een regionale samenwerkingsovereenkomst niet tegenhouden en dus ook geen besluit tot verplaatsing of de vorming van een nevenvestiging. Dat kan alleen dan wanneer er zo'n effect op een van de niet-deelnemende scholen optreedt dat de continuïteit van die school in gevaar komt door substantieel leerling-verlies.

In het najaar van 2005 is in opdracht van het ministerie van OCW een evaluatiestudie uitgevoerd naar de op dat moment goedgekeurde en in ontwikkeling zijnde regionale arrangementen. Uit dit onderzoek blijkt de meerwaarde van een verruiming van de planningsvrijheid door dit instrument. Een van de conclusies uit deze studie luidt "het instrument regionale arrangementen heeft ontegenzeggelijk een positief effect bij de aanpak van infrastructurele problemen in de regio".

Deze grotere vrijheid voor de regio om op basis van een samenwerkingsovereenkomst besluiten te nemen bevordert maatwerk en onderwijskundige vernieuwing.

Rol provincie Utrecht

Het instrument regionaal arrangement is in eerste instantie ontwikkeld om knelpunten in de infrastructuur op te lossen. Bij de opstelling van een Regiovisie, waarbij ook gekeken wordt naar de relaties met het vervolgonderwijs en met de regionale arbeidsmarkt komen ook andere knelpunten aan het licht.

Daarmee is het voor de provincie mogelijk een relatie te leggen met het Programma Sociale Agenda voor zover deze knelpunten de aansluiting beroepsonderwijs – arbeidsmarkt raken.

Wanneer scholen in de regio al langer samenwerken op het terrein van de infrastructuur, zoals in Woerden en omstreken, kan haar rol beperkt zijn.

Als deze samenwerking er niet is kan de provincie scholen en/of uitnodigen een initiatief te nemen. Daarbij kan zij er op wijzen dat de provincie haar rol breder ziet dan alleen het adviseren over infrastructuur. Met name het Programma Sociale Agenda kan mogelijkheden bieden om de doelstellingen van een kwantitatieve als een kwalitatieve versterking van het VMBO te bereiken.

Hoe de provincie haar rol invult is per situatie verschillend: bij de inmiddels vastgestelde Regionale Arrangementen varieerde de rol van de provincie van initiatiefnemer (regio Zuid-West-Utrecht) tot aanjager (regio's Eemland en Heuvelrug) tot adviseur (regio's Stad Utrecht en Woerden en omgeving).

De conclusie is dat de provincie zeker een taak heeft op dit terrein.

Naast adviseren, ook gaandeweg het proces van het ontwikkelen van een regionaal arrangement, kan zij ook initiëren en faciliteren. Daarnaast kan de provincie de koppeling leggen met het Programma Sociale Agenda, met name betreffende de aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt.

Beschrijving Regionale arrangementen in de Provincie Utrecht

De regionale arrangementen zijn (in chronologische volgorde):

Stad Utrecht

Eemland

Zuid-West-Utrecht

Woerden en omstreken

Heuvelrug

Stad Utrecht

Dit regionaal arrangement is eind 2002 ondertekend en loopt, uitgaande van een looptijd van 5 jaar, eind 2007 af. Dit jaar is het uitgebreid met de gemeenten Maarssen en Breukelen.

Deelnemende scholen in 2002:

- Spectrumcollege (openbaar, Utrecht, Maarssen)
- Prismacollege (openbaar, Utrecht)
- Deltacollege (PC, Utrecht)
- F.H. De Bruijnelyceum/Utrecht-Zuidcollege (PC/RK, Utrecht)

Inmiddels zijn het Deltacollege en het Utrecht-Zuidcollege gefuseerd en gaat het F.H. De Bruijnelyceum zelfstandig verder.

Bijgekomen zijn in 2006:

- Wellant College (AB, Utrecht)
- Broeckland College (PC, Breukelen)

Oorspronkelijk bestond de regio alleen uit de stad Utrecht (inclusief een nevenvestiging in Maarssen die verplaatst wordt naar Leidsche Rijn), nu zijn daar Maarssen en Breukelen bij gekomen.

Twee scholen met VMBO doen niet mee, maar hebben geen bezwaar tegen het regionaal arrangement: De Passie (Evangelisch, Utrecht) en de Rientjes MAVO (RK, Maarssen).

De provincie heeft over dit arrangement advies uitgebracht in december 2002.

Bij de opstelling ervan was de provincie zijdelings betrokken.

Dit regionaal arrangement had uitsluitend betrekking op de infrastructuur; er lag geen Regiovisie, waarin de relatie met het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt wordt uitgewerkt, aan ten grondslag.

Eemland

Dit regionaal arrangement is eind 2004 ondertekend. Hierbij zijn alle scholen in de regio met VMBO betrokken:

- Meridiaan College te Amersfoort (RK)
- Meerwegen Scholengroep te Amersfoort en Nijkerk (PC)
- Scholengroep Openbaar Onderwijs te Amersfoort (Openbaar)
- Van Lodensteincollege te Amersfoort en Hoevelaken (Reformatorisch)
- Guido de Brès te Amersfoort (Gereformeerd)
- Wellantcollege te Amersfoort (Algemeen bijzonder)
- Groenhorstcollege te Nijkerk (PC)
- Waldheim mavo te Baarn (PC)
- Griflandcollege te Soest (PC)

De regio bestaat uit de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten-Spakenburg, Eemnes, Leusden, Soest, Woudenberg en Nijkerk (Gelderland).

Doelstelling is het bevorderen van samenwerking van het onderwijs met de regionale arbeidsmarkt. Aanleiding is de zeer sterke terugloop van het aantal leerlingen dat kiest voor een opleiding in de techniek. Tijdens een vergadering van het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Eemland is vanuit de Kamer van Koophandel zelfs gesteld dat een adequate (V)MBO onderwijsstructuur dreigt te verdwijnen als niets wordt ondernomen. Van bedrijfsopleidingen valt geen soelaas te verwachten, want deze zijn nauwelijks aanwezig in de regio. Beïnvloeding van het keuzeprocess (leerlingen, ouders, bedrijven) acht men noodzakelijk.

De provincie heeft hierbij als aanjager gefunctioneerd door het oorspronkelijke beperkte idee om alleen het techniekonderwijs aan te pakken te verbreden naar alle VMBO-scholen in de regio (ook de scholen met alleen theoretische leerweg zijn betrokken) en te zorgen dat er goede projectleider werd aangetrokken; deze projectleider werd betaald uit subsidie van het ministerie van OCW.

Voor dit tweede regionaal arrangement werd wel een Regiovisie opgesteld.

De gehele infrastructuur van het VMBO in relatie tot het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt en de knelpunten daarin is in kaart gebracht. De ondertekenenden besturen hebben zich gecommitteerd aan het oplossen van de problemen in het VMBO. Dit heeft geleid tot de volgende afspraken in het regionaal arrangement:

Nog in het schooljaar 2004 - 2005 wordt een plan van aanpak opgesteld gericht op een verbeterde doorstroom van leerlingen van het VMBO naar het MBO en het behalen van tenminste een startkwalificatie voor alle leerlingen.

Het VMBO wil voor het einde van het schooljaar 2005 - 2006 meer stageplaatsen creëren.

De provincie betaalt vanuit het Programma Sociale Agenda mee aan projecten in dit kader.

Zuid-West-Utrecht

Dit regionaal arrangement is begin 2006 ondertekend. Alle scholen uit de regio (gemeenten Houten, Nieuwegein, IJsselstein en Vianen) zijn erbij betrokken:

- Oosterlicht College te Nieuwegein en Vianen (protestants-christelijk)
- Cals College te Nieuwegein en IJsselstein (katholiek)
- Anna van Rijn College te Nieuwegein (openbaar)
- College De Heemlanden te Houten (open oecumenisch)

Wellantcollege te Houten (algemeen bijzonder), MBO-school, onderdeel van Wellantcollege (samenwerkingsgrondslag met een uitwerking per vestiging).

Dit regionaal arrangement kent een lange voorgeschiedenis.

In 2002 is, op initiatief van de provincie, begonnen met het opstellen van een regiovisie voor het voortgezet onderwijs in de regio Nieuwegein, IJsselstein, Houten en Vianen. De aanleiding hiervoor was een negatief advies over een verzoek tot uitbreiding van het onderwijsaanbod in IJsselstein met een HAVO-top. Daarnaast was er de al lang levende wens van Houten om beroepsgericht VMBO te mogen aanbieden.

De bedoeling was dat deze Regiovisie, uitgebracht in oktober 2003, door de betreffende gemeenten uitgewerkt zou worden tot een gemeenschappelijk huisvestingsplan, waarbij ook de genoemde wensen van Houten en IJsselstein een plaats zouden krijgen. Deze uitwerking is niet van de grond gekomen. Toch bleef de behoefte om te komen tot beroepsgericht VMBO in Houten bestaan; de andere scholen toonden zich bereid mee te denken over de mogelijkheden hiervan door middel van een regionaal arrangement.

Ook aan dit regionaal arrangement ligt een Regiovisie ten grondslag. Omdat men er voor heeft gekozen eerst de infrastructuurproblemen op te lossen zijn er geen verzoeken ingediend die aansluiten bij het programma Sociale Agenda

Woerden en omstreken

Dit regionaal arrangement is in juli 2006 ondertekend.

Al jaren bestaat er in de regio Woerden (gemeenten Montfoort, Oudewater en Woerden) een goede verstandhouding tussen de scholen, ze hebben een open verstandhouding met elkaar en voelen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het VMBO. Dit kwam duidelijk tot uiting in de wijze waarop in deze regio in 1999/2000 de herschikking in het VMBO aanpakte.

Toen de scholen in het voorjaar van 2006 dan ook besloten om de mogelijkheden te verkennen om de gezamenlijke visie op en verantwoordelijkheid voor het VMBO vast te leggen in afspraken was voor hen het instrument 'regionaal arrangement' derhalve slechts een formeel kader om de al bestaande goede contacten en afspraken nog eens te bekrachtigen.

Tijdens de discussies over voedingsgebieden en doorstroom naar vervolgonderwijs bleek dat het zinvol zou zijn wanneer twee andere scholen zich ook zouden aansluiten. Zodoende waren bij dit regionaal arrangement de volgende scholen betrokken:

- Minkema College (openbaar, Woerden)
- Kalsbeek College (PC, Woerden)
- Wellantcollege (AB, Montfoort)
- St.-Antoniuscollege (RK, locatie Bodegraven, hoofdvestiging in Gouda)
- Ashram College (RK, locatie Nieuwkoop, hoofdvestiging in Alphen aan den Rijn)

Voor beide laatstgenoemde scholen geldt dat genoemde locaties zich voor vijf jaar gebonden hebben aan het regionaal arrangement Woerden en omstreken; zij kunnen maar aan één arrangement deelnemen en vallen daarmee buiten een eventueel regionaal arrangement waar de hoofdvestiging bij betrokken is.

Vanwege de bestaande goede samenwerking van de scholen hoefde de provincie geen aanjagende rol te spelen; onze taak bleef beperkt tot het uitbrengen van een advies hierover. Dit advies wordt op 29 augustus aanstaande door GS vastgesteld.

Heuvelrug

Dit regionaal arrangement is op 4 oktober 2006 ondertekend.

Aan de besturen in deze regio (Zeist, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist) is gevraagd om in een brief aan te geven dat ze bereid zijn op onze uitnodiging bij te dragen aan een verkenning van de mogelijkheden van een zogenaamd regionaal arrangement.

Deze verkenning leidde tot het starten van een vooronderzoek naar de wenselijkheid van een regionaal arrangement. Toen daar eenmaal mee begonnen was kwamen de betrokken schoolbesturen tot de overtuiging dat ook voor hun regio zo'n regionaal arrangement zijn nut zou kunnen hebben.

Bij het Regionaal arrangement zijn drie scholen in de regio met VMBO-beroepsgerichte leerwegen betrokken:

- ◆ Scholengemeenschap Maarsbergen
- ◆ Openbare Scholengroep Schoonoord, vestiging Openbaar VMBO/MAVO Zeist
- ◆ Christelijk College Zeist

De schoolbesturen willen allereerst de in deze leerwegen gevoelde knelpunten met elkaar oplossen. Mogelijk zal in latere jaren het arrangement ook betrekking krijgen op de theoretische leerweg. Op dat moment zullen er meer scholen bij betrokken worden. Deze scholen zijn in de loop van het proces op de hoogte gehouden. Het gaat om de KSG De Breul en de Stichtse Vrij School te Zeist. Dat geldt ook voor de scholen in de aangrenzende gemeente De Bilt: De Werkplaats in Bilthoven en de Oranje Nassau School in Bilthoven.

Ook het Groenhorst College in Maartensdijk met beroepsgerichte leerwegen in de agrarische sector is steeds geïnformeerd.

De noodzaak voor verandering voor de aan dit Regionaal Arrangement deelnemende scholen spitst zich toe op drie hoofdpunten:

1. Het zoeken naar een oplossing voor de problematiek in de sector techniek, vooral voor de twee scholen in Zeist.
2. De completering van het aanbod van de drie scholen om daarmee knelpunten op te lossen in het bestaande aanbod.
3. De aanvulling van het bestaande aanbod met een aantal nieuwe programma's om de school daarmee extra te profileren en/of de leerlingen nieuwe mogelijkheden te bieden.

Een ander knelpunt is de problematiek van vroegtijdige uitval van leerlingen in de doorstroom van VMBO naar MBO. De ontwikkeling van en de aansluiting tussen de verschillende leerwegen en de verschillende opleidingsniveaus is onvoldoende. In met name de eerste jaren van het MBO stromen jongeren ongekwificeerd de arbeidsmarkt op. Het uitvalprobleem in het MBO, met name in het eerste leerjaar, is in belangrijke mate een VMBO-MBO-aansluitingsprobleem. Jongeren hebben moeite om de overgang goed te maken.

Witte vlekken

Door bovengenoemde regionale arrangementen is het grootste deel van de provincie gedekt.

Er zijn nog twee witte vlekken:

- De regio Veenendaal en omgeving (gemeenten Renswoude, Rhenen en Veenendaal en de Gelderse gemeente Wageningen). De gemeente Veenendaal heeft al belangstelling getoond voor een regionaal arrangement en is van plan dit bij de scholen in de regio aan te kaarten. Mogelijk wil men daar ook Ede en Barneveld.
- Regio De Ronde Venen en omgeving (gemeenten Abcoude en De Ronde Venen); deze gemeenten zijn deels georiënteerd op scholen in Noord-Holland. Met Noord-Holland zal bezien worden in hoeverre deze samenwerking gestalte kan krijgen in een regionaal arrangement.